

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

LT

Kalba

Liuksemburgas, 2019 m. spalio 10 d.

Europos Audito Rūmų Pirmininko Klaus-Heiner Lehne kalba

Europos Audito Rūmų 2018 m. metinės ataskaitos pristatymas Ekonomikos ir finansų reikalų (ECOFIN) tarybai

Liuksemburgas, 2019 m. spalio 10 d.

Autentiškas tik sakomas tekstas.
Pirmenybė teikiama sakytiniam variantui.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Gerbiamasis Pirmininke,

gerbiamieji ministrai,

ponios ir ponai,

kaip Europos Audito Rūmų pirmininkas, norėčiau jums padėkoti, kad radote laiko aptarti mūsų 2018 m. metinę ataskaitą, kurioje pateikiame Europos Sąjungos finansų valdymo padėties vertinimą.

Atlikome 2018 m. ES konsoliduotųjų finansinių ataskaitų auditą. Mūsų nuomone, jose pateiktas tikras ir teisingas ES finansinės būklės vaizdas.

Tikrindami pajamas į ES biudžetą, reikšmingo klaidų lygio nenustatėme. Todėl ir šįkart teikiame besąlyginę nuomonę dėl ES biudžeto pajamų pusės tvarkingumo.

Kalbant apie išlaidų pusę, ir vėl teikiame sąlyginę nuomonę dėl mokėjimų tvarkingumo, kaip tai darėme pastaruosius dvejus metus. Kitaip tariant, klaidos, kurias nustatėme atlikdami auditą, nebuvo paplitusios ir todėl neiškreipia tikrosios ES finansinės būklės.

Tai yra vienas iš pagrindinių mūsų audito metu nustatytų faktų; jis patvirtina, kad ES finansų valdymas pastaruosius kelerius metus tolydžio gerėjo. Vilčių teikia tai, kad ne tik Komisijai, bet ir valstybėms narėms pavyko išlaikyti pažangos tempą, stebėtą per ankstesnius dvejus metus.

Sąlyginė nuomonė reiškia „taip, bet...“ *Taip*, mokėjimai iš esmės buvo tvarkingi, *bet* vis dar yra problemų.

Išlaidų srityje (tai tipinė mūsų patikinimo pareiškimo dalis) nustatėme 2,6 % dydžio klaidų lygį¹. Tai reiškia, kad, mūsų vertinimu, 2,6 % mokėjimų neturėjo būti atlikti, nes šios lėšos buvo panaudotos nesilaikant ES taisyklių. Didesnis nei 2 % klaidų lygis laikomas reikšmingu.

Vis dėlto nepaliausiu kartoti, kad tai nereiškia, jog 2,6 % iš ES biudžeto išmokėtų lėšų buvo iššvaistytos. Net jei atliekant tam tikrą mokėjimą taisyklių buvo nesilaikyta, gali būti, kad šios išlaidos vis tiek pasiekė savo tikslą.

Pristatant šį bendrą įvertį, būtina pabrėžti, kad didelėje dalyje mūsų audituotų išlaidų reikšmingo klaidų lygio nebuvo. Visų pirma šis bendras įvertis paslepia svarbų ypatumą: klaidų rizikai didelį poveikį daro tai, koku būdu lėšos yra išmokamos. Šis pastebėjimas gali būti jums naudingas ateityje rengiant teisės aktus.

Kalbant apie išlaidas, kurioms taikomos sudėtingos taisyklės, klaidų lygis yra 4,5 %, ir tai palyginti didelis rodiklis. Tokios išlaidos sudaro apie pusę ES biudžeto². Tai daugiausia kompensavimu grindžiami mokėjimai, kai paramos gavėjai turi

¹ Apatinė riba – 1,8 %, įvertintas klaidų lygis – 2,6 %, viršutinė riba – 3,4 %. (metinės ataskaitos 1.15 dalis).

² 50,6 %

pateikti prašymus dėl patirtų tinkamų finansuoti išlaidų, susijusių su, pavyzdžiui, mokslinių tyrimų ar regioninės ir kaimo plėtros projektais.

Tačiau išlaidų, kurioms taikomos paprastesnės taisyklės, klaidų rizika yra mažesnė, ir jas daugiausia sudaro teisėmis į išmokas grindžiami mokėjimai. Šiuo atveju paramos gavėjai gauna išmoką, jei įvykdo tam tikras sąlygas; tai, pavyzdžiui, būtų tiesioginė parama ūkininkams ar stipendijos studentams.

Ponios ir ponai,

lankydamasis Europos sostinėse turėjau galimybę kai kuriems iš jūsų asmeniškai pristatyti Audito Rūmų metodo pasikeitimą, susijusį su Audito Rūmų daugiametės strategijos įgyvendinimu. Sulaukiau vien tik teigiamų atsiliepimų ir paramos ir už tai esu jums labai dėkingas.

Audito Rūmai nusprendė grįsti savo patikinimo pareiškimą atestavimo metodu, kitaip tariant, ateityje ketiname peržiūrėti audito darbą, kurį atliko kiti, visų pirma Komisija (ji pati remiasi jos atliktomis patikromis ir patikromis, atliktomis nacionaliniu lygmeniu pagal pasidalijamąjį valdymą), užuot patys atlikę vis daugiau darbo reikalaujančius auditus kiekvienu atveju, kai toks darbas jau yra atliktas.

Tai reiškia, kad mes norime pasinaudoti kitų atliktu darbu, su sąlyga, kad jo rezultatai yra patikimi. Matysite, kad savo metinėje ataskaitoje dažnai kritiškai vertiname daugelį patikrų, kurias atliko valstybės narės ir Komisija. Kaip pavyzdį paminėsiu tai, kad sanglaudai skiriamų išlaidų auditą nacionaliniu lygmeniu vykdo apie 126 skirtingos institucijos. Dėl to dažnai yra sudėtinga naudotis ir plačiau pasiremti tokio darbo rezultatais. Tačiau reikia pripažinti, kad Komisija deda daug pastangų tam, kad toliau gerintų įvairių nacionalinių institucijų darbą.

Taigi toliau bendradarbiaujame su Komisija, kad būtų nustatytos sąlygos, būtinos siekiant pažangos taikant atestavimo metodą. Naudodamasis proga norėčiau padėkoti Komisijos nariui G. Oettingeriui už jo paramą ir tikiuosi tęsti šį darbą su jį pakeisiančiu nariu.

Dabar turėčiau pakalbėti apie įvairias politikos kryptis ir atkreipti dėmesį į kai kuriuos pagrindinius nustatytus faktus.

DFP išlaidų kategorijoje „Konkurencingumas“ nustatėme gerokai mažiau klaidų negu praėjusiais metais (2 %).

Netinkamos finansuoti personalo išlaidos tebėra pagrindinis klaidų šaltinis mokslinių tyrimų srityje.

Ekonominės ir socialinės sanglaudos srityje nustatėme 5 % klaidų lygį. Mūsų nustatytų klaidų skaičius ir poveikis rodo, kad vis dar esama trūkumų, susijusių su nacionalinių vadovaujančiųjų institucijų deklaruotų išlaidų tvarkingumu.

Netinkamos finansuoti išlaidos buvo viena iš pagrindinių problemų ir prie to prisidėjo tai, kad tam tikros šalys į jau ir taip sudėtingas ES sąlygas įtraukė papildomų nacionalinių sąlygų (sukurdamos perteklinį reglamentavimą).

Gamtos išteklių srities išlaidose nustatėme 2,4 % klaidų lygį, tai apėmė deklaruotas netinkamas finansuoti išlaidas, netikslią informaciją apie plotus ar gyvulius, viešųjų pirkimų problemas ir administracines klaidas. Tačiau tiesioginių išmokų srityje reikšmingų klaidų nepadaryta. Tai gera žinia.

Patikrinę išlaidų kategoriją „Saugumas ir pilietybė“, nurodėme ne tik viešųjų pirkimų taisyklių taikymo trūkumus, bet ir valstybėse narėse nustatytus sisteminius trūkumus, susijusius su Prieglobsčio ir migracijos fondu ir Vidaus saugumo fondu.

Ponios ir ponai,

iš šiandien jums pristatyto audito darbo matyti, kad, nors tebesama daug problemų, ES jau trečius metus iš eilės atitinka aukštus atskaitomybės ir skaidrumo standartus naudojant viešąsias lėšas.

Vis dėlto, atsižvelgiant į tai, kad vis didesnius iššūkius Sąjunga turi įveikti turėdama biudžetą, siekiantį vos 1 % visų valstybių narių bendrųjų nacionalinių pajamų, yra nepaprastai svarbu, kad ES išlaidos būtų ne tik teisėtos ir tvarkingos, bet ir tai, kad jos duotų rezultatų. Ateityje Europos Audito Rūmai šiam klausimui skirs dar didesnę dėmesį.

Mūsų dėmesys nukreiptas į Europos Sąjungos veiksmų pridėtinę vertę. Kiekvienas Europos Sąjungos lygmeniu išleistas euras turėtų suteikti pridėtinę vertę, kurios nebūtų galima gauti, jeigu jis būtų išleistas nacionaliniu ar regioniniu lygmeniu.

Būčiau dėkingas, jei padėtumėte mums tai užtikrinti ir pasidalytumėte savo idėjomis bei pasiūlymais dėl mūsų darbo ateityje.

Norėčiau užbaigti išreikšdamas padėką Tarybai pirmininkaujančiai Suomijai. Bendradarbiavimas ir bendravimas su jumis buvo puikus ir, manau, abipusiškai naudingas. Viliuosi tęsti šį puikų bendradarbiavimą kitais metais su Tarybai pirmininkausiančia Kroatija ir nekantriai to laukiu.

Dėkoju už dėmesį. Mielai atsakysiu į jūsų klausimus ar pastebėjimus.